

חֲנֻכָּה

- לוח השנה העברי
- ראש השנה
- יום הכפורים
- סוכות
- שמחת תורה
- יום הזכרון ליצחק רבין
- חֲנֻכָּה
- ט"ו בשבט
- יום המשפחה
- פורים
- פסח
- יום השואה
- יום הזכרון לחללי צה"ל
- יום העצמאות
- ל"ג בעומר
- יום ירושלים
- שבועות
- שבת

מספורי חגית וקפיץ

ביום הראשון של חג החנכה קבל קפיץ במתנה **סביבון** קטן שעל צלעותיו חרותות האותיות **נ' ג' ה' ו' פ'**, האותיות הראשונות במלים המרכיבות את המשפט **נס גדול היה פה**.

בכל ערב מערבי החג הזמנו חגית וקפיץ ל**הדלקת נרות חנכה** אצל שכנים וידידים, ובכל ערב לאחר אמירת ה**ברכות** ושירת **מעז צור**, ותר קפיץ על ה**ספגניות** ועל ה**לביבות** והחל להתאמן בסיבוב הסביבון. הוא רצה לנצח את אמו, אלופת הסביבונים!
בכל ערב נוסף נר לחנכה והסביבון הסתובב לו עוד קצת.
והנה, הערב, ערב נר שמיני של חנכה, כאשר סובב קפיץ את הסביבון, הסתובב הסביבון והסתובב עוד ועוד.

קפיץ שאל את עצמו: אולי זהו **נס חנכה**? הערב נצח קפיץ את אמו במשחק!
"זהו נצחון הקטנים על הגדולים", אמר קפיץ לאמו, "כמו בחנכה!"

מְכִינִים תְּעוּדַת זְהוּת לַחֵג

המכבים היו לוחמים יהודים שְּׁמָרְדוּ בַּמֶּלֶךְ הַיּוֹנִי אַנְטִיּוֹכוּס אֶפִיפָנִס לְאַחַר שֶׁאָסַר עַל הַיְהוּדִים לְקַיֵּם אֶת מִצְוֹת דָתָם. אַף עַל פִּי שֶׁהָיוּ מַעֲטִים, נִצְחוּ הַמְּכַבִּים אֶת הַצָּבָא הַיּוֹנִי הַגָּדוֹל שֶׁהָיָה מְאַמֵּן הַיֵּטֵב וּמִצְיָד בְּנֶשֶׁק רַב. הַמְּכַבִּים הִצְלִיחוּ לְכַבֵּשׁ אֶת **בֵּית הַמִּקְדָּשׁ** בִּירוּשָׁלַיִם מִיַּד הַיּוֹנִים וְחָנְכוּ אוֹתוֹ מִחֲדָשׁ (עָרְכוּ אֲרוֹעַ חֲגִיגֵי לְכָבוֹד חֲדוּשׁ הָעֲבוֹדָה בּוֹ), וּמִכָּאן שָׁמוֹ שֶׁל הַחֵג, **חֵג הַחֲנֻכָּה**.

בָּאנו חֲשֵׁךְ לְגֵרֵשׁ!
כָּל אֶחָד הוּא אֹר קֶטָן
וְכָלנו אֹר אֵיתָנו!

וְכֵן סָפְרוּ חֲכָמִים: כֹּאֲשֶׁר נִכְנְסוּ הַמְּכַבִּים לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ, הֵם רָצוּ לְהַדְלִיק בּוֹ מְנוֹרָה, אֲךָ מִצְאוּ רַק **כַּד קֶטָן אֶחָד שֶׁל שֶׁמֶן טָהוֹר**. בְּכַד הַזֶּה מְסַפֵּיק שֶׁמֶן כְּדֵי לְהַדְלִיק אֶת הַמְּנוֹרָה לְאַרְבָּע יוֹם אֶחָד בְּלֵבֶד. וְאוֹלַם הַשֶּׁמֶן הִסְפִּיק לְשִׁמוֹנָה יָמִים. זֶהוּ **נֵס פֶּךָ הַשֶּׁמֶן** ("פֶּךָ" הוּא כַּד). כְּדֵי לְפָרֶסֶם אֶת הַנֵּס הַזֶּה (לְהוֹדִיעַ עֲלָיו בְּרַבִּים) **מְדַלֵּקִים בַּחֲנֻכָּה נְרוֹת בְּמִשְׁךָ שִׁמוֹנָה יָמִים** – מִכִּי **בְּכֶסֶלוֹ וְעַד ב' בְּטֵבֵת**. מִשּׁוֹם כֵּן נִקְרָא חֵג חֲנֻכָּה גַם **חֵג הָאוּרִים**.

1 ◀ על פי מה שקראתם בשני העמודים האלה, השלימו את תעודת הזהות של החג וקשטו אותה.

תְּעוּדַת זְהוּת לַחֵג הַחֲנֻכָּה

1. תַּאֲרִיךְ הַחֵג: מ־..... בְּחֲדָשׁ..... עַד..... בְּחֲדָשׁ.....

2. שְׁמוֹת הַחֵג:

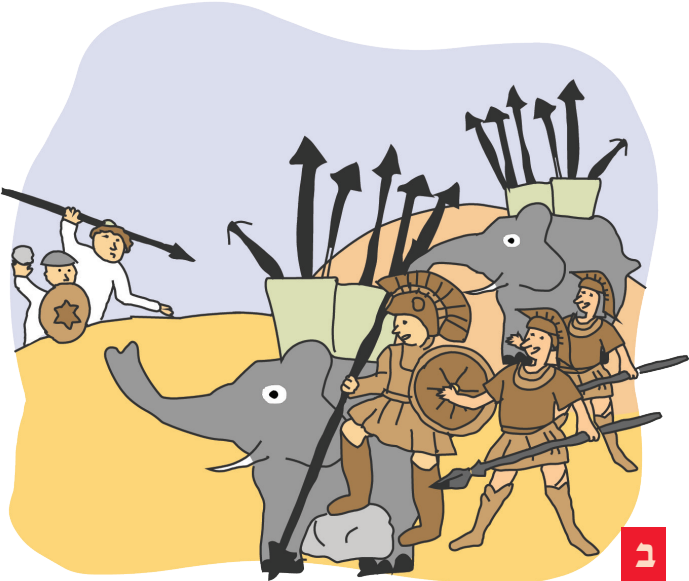
3. סְפוּר הַחֵג:

4. מִצְוֹת הַחֵג וּמִנְהִגָיו:

ספור מרד המכבים

מדוע אנו חוגגים את חנכה? הכל התחיל לפני המון שנים, בימים ההם, בזמן ההוא...
היונים שלטו אז בארץ...

2 חזרו על ספור חנכה. לשם כך השלימו את הכתוב מתחת לכל אחד מהאיורים.

ב

המכבים המעטים נלחמו ביונים אף על פי
ש.....
.....
.....

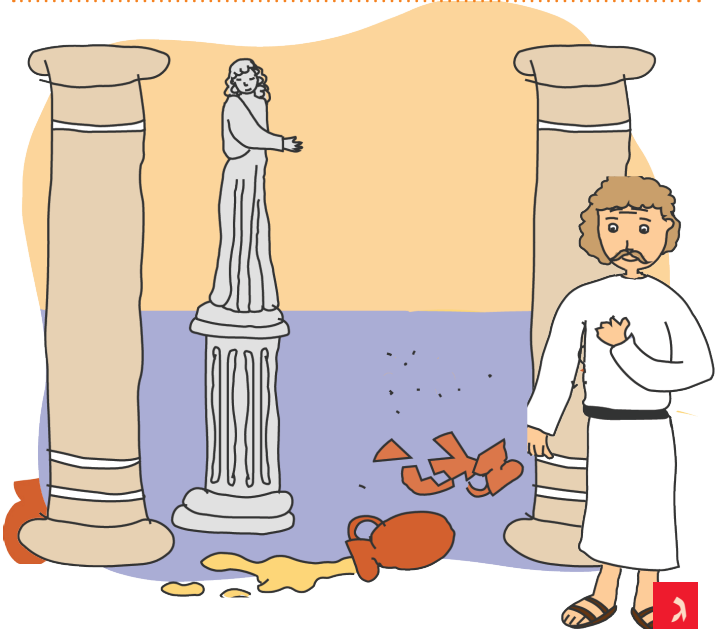
א

המכבים סרבו לקבל את גזרות המלך היווני
אנטיוכוס אפיפנס. הגזרות אסרו על היהודים
.....
.....

ד

המכבים נקו את בית המקדש, טהרו אותו
וחדשו את עבודת האלהים בו בטקס חגיגי
(חנכו אותו), ומיד.....

ג

כאשר הצליחו המכבים לכבש את בית המקדש
מידי היונים, הם מצאו בו רק..... של שמן
טהור.

על הנסים

חגי מצא סדור ישן מאוד וקרוע וקרוע והצליח לקרוא בו רק חלק מתפלת "על הנסים" שאומרים בחנכה.

נס – מעשה פלא
שסכויו להתרחש קטן

מדוע, לדעתכם, כנו חכמים
את הנצחון הצבאי הזה "נס"?
הרי החילים נלחמו מלחמה קשה
כדי לנצח!

על הנסים ועל...
שעשית לאבותינו בימים ההם בזמן הזה.
בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול חשמונאי ובניו,
כשעמדה מלכות יון הרשעה על עמך ישראל
להשכיחם תורתך...
ואתה...
עמדת להם בעת צרתם, רבת את ריבם...
מסרת...
רבים ביד מעטים...
ואחר כן באו בניך לדביר ביתך...
והדליקו נרות בחצרות קדשך,
וקבעו שמונת ימי חנכה אלו,
להודות ולהלל לשמך הגדול.

3 חגי לא הבין כמה מהבטויים שבתפלה זו. מתחו קו מכל בטוי מהתפלה לפרוש שלו.

לחמת למענם את המלחמה שלהם, עזרת להם במלחמתם	להשכיחם תורתך
להשכיח מהם את התורה	רבת את ריבם
נתת את הנצחון לצבא הקטן, והוא נצח את הצבא הגדול	מסרת רבים ביד מעטים
בית המקדש	דביר ביתך

4 חגי חשב לעצמו שאף שחסרות מלים בתפלה זו, אפשר להבין ממנה דברים חשובים:

- מי היה האויב שנצב מול ישראל?
- מה תכנן האויב לעשות?
- מי נצח – המעטים או הרבים?
- מי היו המעטים? מי היו הרבים?

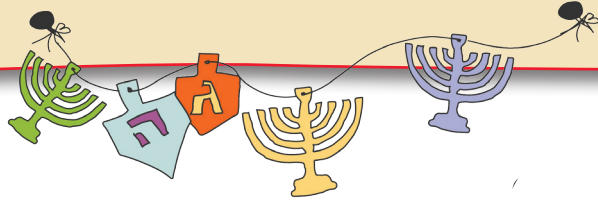
5 מה אומרת תפלת "על הנסים"? הקיפו בעגול את התשובות הנכונות:

- א. היא מספרת את ספור חג החנכה.
- ב. היא מודה לאל על הנס שקרה "בימים ההם".
- ג. היא מסבירה מדוע בחג החנכה אנו אוכלים ספגניות ברבה.
- ד. היא מספרת על המצב הקשה של היהודים באותם הימים.

הדלקת נרות בַּחג האורים

על דבר חדש וטוב
מְבָרְכִים "בְּרַכַּת שְׁחַחֲנוּ".
כִּן גַּם בְּעֶרְב הָרֵאשׁוֹן שֶׁל חֲנֻכָּה:
בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
שְׁחַחֲנוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִנֵּיעְנוּ לְזִמְנָה הַזֹּאת.

לפני הדלקת הנרות מְבָרְכִים:
בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו
וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל חֲנֻכָּה.
בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
שֶׁעָשָׂה נִסִּים לְאַבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בְּזִמְנָה הַזֹּאת.

6 מספר עולה של נרות

- ◀ בכל ערב נוסף נר לחנכה. נסו להסביר מדוע (רמז: הזכרו בספור נס פך השמן).
- ◀ צירו נרות בחנכה שעל השלחן. (חשבו כמה נרות ידליקו האב והילדה באותו הערב).

7 פרסום הנס

- כדי שגם העוברים ברחוב יוכלו לראות את הנרות הדולקים וכך ידעו כלם ש"נס גדול היה פה", נהוג להניח את החנכה הדולקת על אדן החלון.
- ◀ צירו חץ מהחנכה שעל השלחן אל אדן החלון.

8 "ואין לנו רשות להשתמש בהם [בנרות], אלא לראותם בלבד". (מתוך תפלת "הנרות הללו") הנרות בחנפיה נועדו "לפרסם את הנס" ואסור להשתמש באורם לשום מטרה אחרת (למשל, כדי להאיר את החדר).
 ◀ הוסיפו לאיור שבעמוד הקודם מנורת חשמל שתאיר את החדר.

9 שירים ומשחקים בחנכה
 ◀ השלימו את שם הפיוט ששרות הילדות באיור.
 ◀ ציירו את המשחק שבו משחק הילד בחלצה הכחלה.

שמן בחנכה

נס פך השמן

פד קטן
 מלים: אהרן אשמן
 לחן: יואל ולבה
 פד קטן, פד קטן,
 שמונה ימים שמנו נתן.
 כל העם התפלא:
 מאליו הוא מתמלא.
 כל העם אז התכנס
 והכריז: אך זהו נס!
 אלולא פד זה נשאר,
 מקדשנו לא הואר.

מדוע, לדעתכם, נוהגים בחנכה מנהגים הקשורים לשמן?

"מנהגי שמן"
 יש הנוהגים להדליק בחנכה חנפיה של שמן זית. רבים נוהגים לאכול מאכלים מטוגנים בשמן: ספגניות, לביבות ועוד.

10 איזה מאכל נהוג לאכול אצלכם בבית בחג החנכה?

ספרו על אחד מערבי חג החנכה שרגש או שמח אתכם במיוחד.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

